

PLANTE GAZONANTE

ANGELA TONIUC

The success of the cultivation of miniature plants – *bonsai* – depends – to a high extent – on the maintaining of the constant humidity of the soil in the flat pots. In order to ensure this requirement as well as for the creation of a natural «landscape» (if possible) we

could use moss or other plants that completely cover the soil, like the turf.

This paper presents some turf-like plants for the inside and outside *bonsai*, accompanied by their cultivation requirements, the way of reproduction and so on.

În amenajările de spații verzi un important rol peisagistic revine plantelor care prin creșterea lor acopăr bine solul, ca un covor. În mod obișnuit în acest scop se folosește gazonul, denumirea generică ce include câteva specii de graminee rezistente la tunderi repetate și la «călcare» [5].

La organizarea stâncăriilor, a grădinilor alpine sau la cultivarea plantelor în ghivece se folosesc și alte plante care pot îndeplini rolul de «gazon», le putem numi plante acoperitoare, sau mai simplu, plante gazonante [3, 6, 10]. Subiectul este sporadic tratat de literatura de specialitate [2, 4], la noi în țară asemenea date lipsesc. Prezenta lucrare expune rezultatele încercărilor noastre privind utilizarea plantelor gazonante la practicarea artei *bonsai* (cultura plantelor lemnoase miniaturizate în ghivece plate).

În vederea păstrării umidității solului din vasele *bonsai* putem folosi mușchi verde dar pentru a da peisajului în miniatură un aspect cât mai «natural» utilizăm plante gazonante. Acestea sunt plante ierboase scunde (5-10-15 cm înălțime), cu tulpini târâtoare sau puțin ascendente, care se

întind peste tot solul din ghiveci și care prin înfățișarea lor nu trebuie să atragă prea mult atenția pentru a nu minimaliza calitățile plantei bonsai. Din sortimentul de plante luat în studiu am ales pe cele cu creștere lentă și care în urma ciupirii vârfului au o ramificare mai bogată. De asemenea preferăm plantele cu rădăcini puțin voluminoase, altfel ar ocupa mult spațiu în ghivecele și așa reduse ca dimensiuni. Aspectul și modul de creștere al acestui «gazon» trebuie să se armonizeze cu planta bonsai și cu vasul în care acesta este plantat [1, 7, 8, 9].

Stabilirea sortimentului de plante acoperitoare s-a făcut în funcție de mai mulți factori: vârsta și dimensiunea plantei bonsai, culoarea frunzelor, stilul ales, destinația colecției (pentru exterior sau pentru interior), temperatura la care se poate păstra colecția, etc.

Pentru exemplarele tinere de bonsai sau pentru Baby-bonsai se aleg plantele scunde, cu frunzele mici, ca de exemplu *Sagina*, *Sedum*, *Mentha requienii*. La cei de dimensiuni mai mari (de 60-80 cm înălțime) se folosesc *Asplenium*, *Duchesnea* sau *Satureja* [11, 12].

Ferigile mici (*Asplenium*, *Selaginella*) se dezvoltă bine pe un substrat acid și «merg» sub o pădure de pini sau alături de o azalee solitară. Un bonsai iubitor de uscăciune (de exemplu *Crassula*) se asociază cu plante gazonante ce au aceleași preferințe (*Sedum*, *Acaena*, *Arenaria*).

În colecția de bonsai pentru exterior, odată cu răcirea vremii, plantele gazonante intră și ele în perioada de repaus. La bonsai pentru interior, în funcție de planta cu care împart ghiveciul, plantele gazonante se grupează după temperatura la care pot fi păstrate, mai ales, iarna (plante de seră rece, temperată sau caldă).

Paralel cu îndeletnicirile pentru obținerea de bonsai ne preocupăm și de producerea plantelor gazonante corespunzătoare. Aduse din natură sau înmulțite din semințe, aceste plante se pot cultiva fiecare separat în câte un ghiveci și ne vor sta la îndemână când vom avea nevoie de ele sau, prin aspectul lor decorativ, întregesc orice expoziție cu bonsai.

În continuare enunțăm câteva exemple de plante gazonante menționând denumirea științifică, familia din care fac parte, locul de origine, înălțimea, modul de producere a materialului, cerințe față de sol și condițiile de păstrare peste iarnă (unde este cazul).

Plante gazonante pentru bonsai de exterior

- *Acaena microphylla* Hook.f. / Rosaceae/ Noua Zeelandă/2,5-5 cm/semințe, butași, drajoni, despărțirea tufei/sol ușor, bine drenat
- *Arenaria biflora* L. /Caryophyllaceae/Pirinei,Alpi, Carpați, Balcani/ 8 cm/natură, semințe, despărțirea tufei/ sol ușor (pământ de frunze, nisip, pământ de țelină)
- *Asplenium ruta-muraria* L., *A. trichomanes* L., *A. viride* Huds./Polypodiaceae/Eurasia și America de Nord/5-25 cm/natură, despărțirea tufei/ sol ușor (turbă și nisip), bine drenat
- *Cymbalaria muralis* Ph. Gärtn., B. Mey. et Scherb./Scrophulariaceae/Europa de sud/ 10-60 cm/ semințe, despărțirea tufei/pământ de grădină și nisip
- *Helianthemum nummularium* (L.) Mill./Cistaceae/Europa/5-10 cm/natură, semințe, butași/ sol ușor calcaros, bine drenat
- *Iberis saxatilis* L./Cruciferae/Europa de sud/10-15 cm/ semințe, butași/sol calcaros, bine drenat
- *Paronychia cephalotes* (M.B.) Bess./ Caryophyllaceae/Balcani, Asia Mică/5-6 cm/ natură, semințe/sol nisipos, bine drenat
- *Phlox subulata* L./Polemoniaceae/America de Nord/ 5-15 cm/ butași, despărțirea tufei/ pământ de grădină și nisip, bine drenat
- *Potentilla argentea* L., *P. micrantha* Ram./Rosaceae/Europa, Asia/ natură, semințe/pământ de grădină
- *Sagina subulata* (Sw.) K.B. Presl/Caryophyllaceae/Europa centrală și sudică/10 cm/ semințe, despărțirea tufei/sol nisipos, umed
- *Satureja montana* L./Labiatae/Europa de sud/15-40 cm/ semințe/ sol ușor
- *Sedum acre* L., *S. album* L., *S. alpestre* Vill., *S.sexangulare* L./Crassulaceae/Europa, Asia/5-20 cm/natură, semințe, butași/sol nisipos, foarte bine drenat
- *Sedum dasyphyllum* L., *S. gracile* C.A.Mey., *S. lydium* Boiss./Crassulaceae/Europa de sud, Asia Mică/3-15 cm/semințe, butași, despărțirea tufei/ sol ușor, moderat de umed
- *Selaginella helvetica* (L.) Spring., *S. selaginoides* (L.) Link/Selaginellaceae/Europa, Asia/ 4-15 cm/natură, despărțirea tufei/ turbă și pământ de grădină, permanent umed

– *Thymus alpestris* Tausch, *T. pannonicus* All., *T. serpyllum* L./Labiatae/Europa/5-8 cm/ natură, semințe, butași/pământ de grădină, foarte bine drenat

– *Veronica alpina* L., *V. fruticans* Jacq., *V. officinalis* L./ Scrophulariaceae/ Eurasia/3-20 cm/ natură, semințe/pământ de grădină și nisip

Plante gazonante pentru bonsai de interior

– *Cymbalaria hepaticifolia* (Poir.) Wettst./Scrophulariaceae/Corsica/5 cm/ semințe, despărțirea tufei/ pământ de grădină și de frunze, umed/ seră rece

– *Cymbalaria pallida* (Ten.) Wettst./Scrophulariaceae/Italia/10-15 cm/ semințe, butași/pământ de grădină, umed/seră rece

– *Duchesnea indica* (Andr.) Focke/Rosaceae/India/5 cm/ semințe, drajoni/pământ de frunze și turbă/ seră rece

– *Mentha requienii* Benth./Labiatae/Corsica, Sardinia/5 cm/ semințe, divizarea tufei/pământ de grădină/ seră temperată

– *Nertera granadensis* (Mutis ex L.F.) Druce/Rubiaceae/America de Sud, Australia/3-4 cm/semințe, despărțirea tufei/pământ de frunze și turbă, umed/seră temperată

– *Pilea microphylla* (L.) Liebm./Urticaceae/America de Sud/10-15 cm/butași, despărțirea tufei/ pământ de frunze și pământ de grădină/seră caldă

– *Sedum compactum* Rose, *S. humifusum* Rose/Crassulaceae/Mexic/5 cm/ semințe, butași/pământ nisipos/ seră temperată

– *Selaginella apoda* (L.) C. Morr./Selaginellaceae/America de Nord/ 2-3 cm/despărțirea tufei/ pământ de grădină și de frunze/ seră rece

– *Selaginella denticulata* (L.) Spring/Selaginellaceae/Europa de sud/ 10-15 cm/ despărțirea tufei/ pământ de grădină și de frunze/ seră rece

– *Selaginella rotundifolia* Spring, *S.serpens* (Desv.) Spring/Selaginellaceae/India/10-15 cm/ despărțirea tufei/ pământ de grădină și turbă, umed/seră caldă

– *Soleirolia soleirolii* (Req.) Dandy/Urticaceae/Corsica, Sardinia/5-15 cm/ despărțirea tufei/pământ de grădină/seră caldă

– *Veronica bombycina* Boiss. et Kotschy, *V. repens* Clarion ex DC./Scrophulariaceae/Liban, Siria și respectiv Corsica, Spania/10-12 cm și 2-3 cm/ pământ de grădină/ seră caldă

BIBLIOGRAFIE

1. Chan, P. 1990 – *Create il vostro Bonsai*. Novara
2. Elsel, M., 1966 – *Bodendeckende Pflanzen*. Leipzig
3. Encke, F., 1958-1961 – *Pareys Blumengärtnerei*. Berlin
4. Haes, E., 1972 – *Quarterly Bul. of Alpine Garden Society*, t. 40, nr. 2, 127-129
5. Keller, I., 1974 – *Gazonul*. București
6. Matzner, E., 1965 – *Das Steingartenbuch*. Berlin
7. Murata, K., 1990 – *Bonsai pratico per principianti*. Bologna
8. Toniuc, Angela, 1987 – *Culeg. de Stud. și Artic. de Biol. (Grădina Botanică Iași)*, t. 3, 78-81
9. Toniuc, Angela, 1993 – *Bonsai pentru interior* (în acest volum)
10. Zander, R. et al., 1979 – *Handwörterbuch der Pflanzennamen*, Stuttgart
11. * * *, 1964-1980 – *Flora Europaea*, t. 1-5. Cambridge
12. * * *, 1952-1976 – *Flora R. P. R.-R. S. R.*, t. 1-13. București